

ב. ושמע מינה: קידשה בגזל אינה מקודשת, (2) ואפילו בגזל דידה [גזל שגזל מן המתקדשת] אינה מקודשת, ואין אומרים:

הואיל וקיבלה ממנו לשם קידושין – מחלה. (3)

משנתנו שקיבלה אחת מהנשים בשביל כולם והיינו מדין שליחות, ואם כן הוי שליחות לדבר עבירה, ולדעה אחת בתוספות בבא מציעא י ב, השליחות בטילה, ואיך נתקדשו הנשים! ? וה"נודע ביהודה" [מהדרוא קמא אבן העזר סימן עז] תירץ, שהאיסור הוא על המקדש ולא על המתקדשת, והאשה היתה שליח המתקדשת; וב"קצות החושן" [קפב ב] השיג על ישוב זה, כיון שצריך להיות שלוחו של בעל הממון, ראה שם, וכתב ליישב דהיות והאשה זוכה גם לעצמה, אמרינן: "מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבירה" ראה שם.

ו"המקנה" כאן תירץ, על פי מה שכתב הטור גבי טביחה בשבת, שאם שלחו לטבוח לו סתם, והלך השליח מעצמו וטבחו בשבת, שאין השליחות מתבטלת משום "אין שליח לדבר עבירה", היות והוא לא שלחו לטבוח בשבת, ואם כן יש לומר שהם לא אמרו לה לקבל קידושין בפירות שביעית, אלא לקבל קידושין בפירות סתם, והיא הלכה וקיבלה פירות שביעית, [וחידושי יש בדבריו, כי היות והמקדש נותן לה פירות שביעית ולא משהו אחר, אם כן הרי זה כמי שעשו אותה שליח לקבל קידושין אלו, ואינו דומה לטביחה בשבת, שלא איכפת לו למשלח שלא יטבח בשבת], וראה עוד מה שכתב בזה.

ותירץ עוד, דיש לומר שהיא לא היתה שליחת קבלה, אלא שאמרו לו הנשים שיתן את הקידושין לאחת מהן, ויתקדשו כולם מדין ערב, כאשר שאמרה: "תן מנה לפלוני ואקדש אני לך", שהיא מקודשת מדין ערב, כמבואר בגמרא לעיל ז א, וראה מה שהקשה על תירוצו זה מהמשך לשון הגמרא שנזכר "שליחות" במעשי

המקבלת.

ובשם הגר"ח כתבו [אות קצא בהוצאת "מישור"], שהיות והתאנים היו בכלכלה שהיא אינה אסורה, אם כן די לשליח שיזכה את הכלכלה לכולן, והן מעצמן זוכות בפירות מדין חצר, [וראה שם שכתב ליישב בזה את הרמב"ם, ובמה שדחה את הדברים ב"שיעורי רבי שמואל" אות תלט].

ומיהו תירוץ זה לא יתכן, לפי מה שמבואר בגמרא אליבא דרבא שאמר להם "כולכם ואחת משתי אחיות מקודשות לי", שהרי אם כן אותו חלק בכלכלה שהקנה לאחת משתי אחיות לא נקנה לה שהרי אין אף אחת מהן מקודשת, והרי היא של המקדש, ושוב אף הנכריות אינן יכולות לקנות בכלכלה, כיון שבחצר השותפין אין קונין זה מזה, [וכמו שכתב הגר"ח שם בעצמו סברא זו, ראה שם היטב], וראה עוד בהערות לקמן מה שיש לתמוה על תירוץ זה מהמשך הסוגיא.

2. כתב הריטב"א: פירוש: דלא אמרינן סתם גזילה יאוש בעלים; ודבר זה הוא מחלוקת תנאים [הובאה בגמרא בעמוד ב], וקיימא לן כחכמים שאין אומרים: סתם גזילה יאוש בעלים, ובריטב"א בהמשך דבריו מבואר, דיש בזה חידוש שאין אומרים "סתם גזילה יאוש בעלים" אפילו לחומרא דאשת איש להצריכה גט.

ויש לפרש את כוונתו בשני אופנים:

האחד: דיאוש כדי קני; והשני: יאוש כדי לא קני, אלא שאם סתם גזילה יאוש בעלים כי אז היתה מתקדשת משום יאוש ושינוי רשות; ויתבאר מזה בהערות בעמוד ב.

3. נתבאר על פי לשון רש"י שכתב: "דכיון